

Innst. 134 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:4 S (2015–2016)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Fredrik Grøvan, Line Henriette Hjemdal, Anders Tyvand og Hanne Thürmer om å utarbeide en egen Barnas transportplan

Til Stortinget

Sammendrag

I representantforslaget fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen «Barnas transportplan» og legge denne inn som en integrert del av Nasjonal transportplan.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at «Barnas transportplan» inneholder konkrete forslag til tiltak for å gjøre hverdagen tryggere for barn og unge som ferdes i trafikken.»

For nærmere begrunnelse for forslaget vises til dokumentet.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Are Helseth, Kjell-Idar Juvik, Magne Rommetveit, Eirik Sivertsen og Karianne O. Tung, fra Høyre, Torill Eidsheim, lederen Linda C. Hofstad Helleland, Nils Aage Jegstad og Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen, Åse Michaelsen og Morten Stordalen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senter-

partiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Venstre, Abid Q. Raja, viser til representantforslaget og vedlagte uttalelse, datert 27. oktober 2015, fra Samferdselsdepartementet v/statsråden i saken.

Komiteen mener at barnas behov skal veie tungt ved utformingen av fremtidens transportløsninger, og at representantene i dette forslaget fremhever viktige hensyn i transportpolitikken.

Komiteen vil framheve at hensynet til barn og unge er viktig i samfunnsplanleggingen, og at det er særlige grunner som gjør at rammebetingelsene for barn i transportsystemet bør ha en særskilt omtale i utformingen av transportpolitikken.

Komiteen støtter forslagstillernes synspunkter hva gjelder barnas behov i transporthverdagen som trygg skolevei og sikre soner, sikker transport, sikre holdeplasser og formålsrettet trafikkopplæring.

Komiteen vil også framheve at arbeidet med å redusere trafikkulykker har gitt spesielt gode resultater for barn og unge. I 1970 var andelen trafikkdrepte i aldersgruppen 0–15 år hele 18 pst., mens den i 2010 var redusert til 3 pst. Den gode utviklingen med færre trafikkdrepte barn og unge forsetter. Det er registrert to drepte så langt i år, mot fem drepte på samme tidspunkt i 2014.

Komiteen støtter forslagsstillernes intensjon om å samle omtalen av løsninger som gavner trafikantgruppen barn og unge med en egen overbygning i transportplanen, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med utarbeidelse av Nasjonal transportplan om å samle omtalen av løsninger for trafikantgruppen barn og unge i et eget kapittel i form av en egen Barnas transportplan for å styrke helheten i Nasjonal transportplan.»

Flertallet, komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til merknader fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti i Innst. 291 S (2011–2012) hvor komiteens flertall skriver at:

«... det vil være en styrke for transportplanleggingen dersom det i NTP også finnes en egen Barnas transportplan. Virkemidler for å skape bedre betingelser for én bestemt trafikantgruppe har ofte positiv effekt for alle reisende. Dette flertallet mener en egen Barnas transportplan vil styrke helheten i Nasjonal transportplan.»

Komiteen mener også den fysiske tilretteleggingen der barn og unge vokser opp, er en viktig faktor for en trygg oppvekst, motorisk utvikling og god helse. Komiteen mener det er viktig å planlegge for et samfunn der trygge oppvekstmiljø har gode møtesteder, muligheter for lek og aktivitetsfremmende omgivelser. Derfor mener komiteen at det er en sammenheng mellom transport-, areal- og trafikksikkerhetspolitikk, og at denne integrasjonen må finne sted både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

Komiteen vil vise til plan- og bygningsloven og rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging. Komiteen registrer at plan og bygningslovens formål, femte ledd sier følgende:

«Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstsvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.»

Komiteen merker seg at det settes strenge nasjonale føringer og krav til lokale og regionale myndigheter gjennom loven og retningslinjene. Komiteen mener nasjonale myndigheter bør stille like strenge krav til seg selv i arbeidet med Nasjonal transportplan. Komiteen finner det derfor naturlig at barn og unges interesser og mulighet for en trygg oppvekst, motorisk utvikling og god helse skal veie tungt og videre være en integrert del av Nasjonal transportplan. Komiteen mener videre det er svært viktig at et slikt tiltak ikke går på bekostning av alt annet arbeid som gjøres for å ivareta barn og unges interesser på transportfeltet, som f.eks. Nasjonal trafikksikkerhetsplan.

Komiteen viser til at det i representantforslaget løftes frem en rekke tiltak som vil være viktige inn i arbeidet med Barnas transportplan. Komiteen forventer at temaer som omtales i representantfor-

get, herunder trygg skolevei, sikre soner rundt skolene, sikker transport, sikre holdeplasser og ikke minst forebyggingsaspektet blir godt ivarettatt i Barnas transportplan.

Komiteen viser til at stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan presenterer regjeringens forslag til strategi for transportpolitikken. Med en planperiode på ti år, og med revisjon hvert fjerde år, er Nasjonal transportplan det politiske dokument som i dag er best egnet til å se de ulike tiltak i sammenheng og i en lengre tidshorisont. Komiteen vil peke på at det i transportetatens forslag til Nasjonal transportplan 2014–2023 i liten grad ble lansert konkrete tiltak relatert til barn og unge, og at transport i et livsløp ikke ble omhandlet særskilt. Det er avgjørende at Barnas transportplan tas inn i Nasjonal transportplan slik at tiltak kan ses i sammenheng med den øvrige transport- og kommunikasjonspolitikken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, har særlig merket seg forslaget om at busser som kjører skoletransport bør merkes tydelig med egne skilt bak og på sidene, og at dette i første omgang kan legges inn som et anbudskrav fra transportkjøper i påvente av en lovendring.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med utarbeidelse av Nasjonal transportplan om å samle omtalen av løsninger for trafikantgruppen barn og unge i et eget kapittel i form av en egen Barnas transportplan for å styrke helheten i Nasjonal transportplan.

II

Dokument 8:4 S (2015–2016) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Fredrik Grøvan, Line Henriette Hjemdal, Anders Tyvand og Hanne Thürmer om å utarbeide en egen Barnas transportplan – vedlegges protokollen.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 8. desember 2015

Linda C. Hofstad Helleland

leder

Morten Stordalen

ordfører

**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
TH/imv

Vår ref
15/3635-

Dato
27.10.2015

Dokument 8:4 S(2015-2016) Representantforslag fra Hans Fredrik Grøvan, Line Henriette Hjelmdal, Anders Tyvand og Hanne Thurmer om å utarbeide en egen Barnas transportplan

Jeg viser til brev av 13.10.2015 fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité hvor det bes om en vurdering av representantforslaget.

Representantene foreslår at:

1. Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen "Barnas transportplan" og legge denne inn som en integrert del av Nasjonal transportplan.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at "Barnas transportplan" inneholder konkrete forslag til tiltak for å gjøre hverdagen tryggere for barn og unge som ferdes i trafikken.

Representantene trekker fram et viktig hensyn i transportpolitikken og peker på at barnas behov må veie tungt når framtidens transportløsninger utformes. Jeg mener dette er viktig siden barn og unge er både dagens og framtidens trafikanter. Jeg legger også i det at dagens barn og unge senere vil få andre behov, og tilhøre andre trafikantergrupper, eksempelvis menn, kvinner, pendlere eller pensjonister - for å nevne noen. Når vi planlegger framtidens transportløsninger er det derfor viktig å gjøre det med hensyn til alle typer livsfaser og reisebehov. Vi kan alle til ulike tider ha spesielle behov i vår transporthverdag. Ofte er det jo slik at når vi planlegger og tilrettelegger for én gruppe gir dette også positive virkninger for andre trafikanter. Dette er en forståelse som jeg legger til grunn i det langsiktige planarbeidet på tvers av transportformer. Jeg har derfor tro på at Nasjonal transportplan fungerer best som en integrert plan – for alle kategorier av trafikanter og brukere.

Hensynet til barn og unge er viktig i samfunnsplanleggingen, noe som er understreket ved egne rikspolitiske retningslinjer. Dette er fulgt opp med rundskriv fra Miljøverndepartementet i 2008 (T-2/08), som understreker blant annet at behovet for å legge til rette for trygge

oppvekstmiljø med gode møtesteder, muligheter for lek og aktivitetsfremmende omgivelser. Her er samarbeid mellom ulike aktører viktig, og jeg vil understreke at fylkeskommunene og kommunene har ansvaret for en stor del av transportsystemet som brukes av barna i deres nærmiljø. Jeg mener at hensynet til barn og unge er spesielt viktig også fordi dette er trafikanter som skal ferdes i trafikken lenge. Det må legges til rette for at barn skal bli trygge og aktive, og skapes gode vaner de tar med seg videre i livet. I følge reisevaneundersøkelsen fra 2013/2014 er det 61% av barn og unge som går eller sykler til skolen. Vi ønsker å videreføre delmålet om at 80 % barn og unge skal gå eller sykle til skolen. At barn går og sykler til skole, venner og fritidsaktiviteter bidrar til at de blir bedre kjent i nærmiljøet og trygge på omgivelsene. I tillegg er det god folkehelse i at barn er aktive trafikanter. Målet om at veksten i persontransporten i byområdene skal tas av fotgjengere, syklistene og kollektivreisende vil også ha positive tilleggseffekter både ved at barn blir mindre utsatt i trafikken og at luftforurensningen reduseres. Barn er ekstra utsatt for luftforurensning og etterfølgende problemer som luftveissykdommer og astma.

Når det gjelder spesifikke behov knyttet til barnas transporthverdag, så er jeg enig med forslagsstillerne om at dette omfatter trygg skolevei og sikre soner, sikker transport, sikre holdeplasser, forebygging og systematisk trafikkopplæring. Jeg legger opp til at dette vil bli inkludert i NTP 2018-2029, som etter planen skal legges fram sent 2016/tidlig 2017. I meldingen tenker jeg at hensynet til barns behov, virkemidler og konkrete tiltak skal behandles i et kapittel om transportsikkerhet, men også knyttes til transport i by og universell utforming. Jeg mener dette er en god måte å integrere barn og unges transportbehov på i transportplanen. Vi vil motta et plangrunnlag fra transportetatene og Avinor innen 1. mars 2016. Dette vil være et viktig grunnlag for arbeidet med stortingsmeldingen om NTP.

Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg 2014-2017 er utarbeidet av hovedaktørene innen trafiksikkerhetsarbeidet. Tiltaksplanen beskriver 122 tiltak aktørene forplikter seg til å gjennomføre, og inneholder også tiltak rettet mot barn og unge. I planen er det lagt til grunn at trafikkopplæring er en del av en livslang læringsprosess, og at trafikantopplæring er et viktig forebyggende tiltak i trafiksikkerhetsarbeidet

Langsiktig arbeid med å redusere trafikkulykker har gitt spesielt gode resultater når det gjelder barn og unge. Statistikk over ulykkesutviklingen viser en markant nedgang av barn under 16 år som dør eller blir hardt skadd, både i antall og i andel av total antall drepte og hardt skadde i vegtrafikken. Andelen trafikkdrepte i aldersgruppen 0 til og med 15 år utgjorde i 1970 hele 18 pst. I 2010 var andelen redusert til om lag 3 pst. og i dag har vi fremdeles en svært lav andel barn av de trafikkdrepte. Foreløpige tall for 2015 viser at den positive trenden fortsetter med en nedgang i antall drepte under 16 år. Det er registrert 2 så langt i år mot 5 på samme tidspunkt i 2014.

Utviklingen skyldes et bredt spekter av tiltak, både bedre arealplanlegging av boligområder, redusert kjørefart og mindre gjennomkjøring i tettbygde strøk. Dette er tiltak som bidrar til økt trafiksikkerhet for gående og syklende generelt. Fokus på sikring av barn i bil har økt betraktelig, og de siste årene har Statens vegvesen, Trygg Trafikk og politiet rettet mer oppmerksomhet mot riktig sikring av barn i bil. Sammen med Trygg Trafikk og politiet har

Statens vegvesen utarbeidet brosjyren 'Sikring av barn i bil' og 'Sikkerhet i bil – barn og voksne'. Sistnevnte brosjyre er utarbeidet på norsk, arabisk, engelsk, polsk, slovensk, somali, urdu, vietnamesisk, thai, tyrkisk og sorani (kurdisk).

Vi mener at vi har gode resultater å vise til og at barn er godt ivaretatt i trafikksikkerhetsarbeidet. Det framgår av utviklingstrekkene som er presentert over at beskrivelsen i representantforslaget om at "ulykker som involverer myke trafikanter øker i antall" heldigvis ikke er riktig når det gjelder barn og unge.

I tillegg til å videreføre den måten hensynet til barn og unge er omtalt og integrert i inneværende NTP, vil jeg se på mulighetene til i større grad å omtale transport i et livsløp i NTP 2018-2029. Jeg mener en slik tilnærming vil være mer fornuftig enn separate planer og strategier for de ulike trafikantgruppene. Slik kan vi ta utgangspunkt i løsninger som gavner flere trafikantgrupper – og identifisere gode tiltak der det er nødvendig med spesiell tilpasning.

Jeg vil takke representantene for at de løfter fram dette viktige perspektivet. Jeg mener at hensynet til barn og unge vil bli godt ivaretatt i det formatet vi har i transportplanen og innenfor det overordnede målet om et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til en omstilling til lavutslippssamfunnet.

Med hilsen

Ketil Solvik-Olsen

